

XXII.

ORATIO

DE

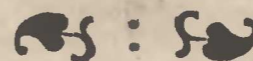
Tutella Sacratissimorum ANGE-
LICORUM Spirituum proficua,

FESTIVALIS PRIMA

in Celebratissima UNIVERSITATE
ROSTOCHIENSI Concinnata, in Auditorio Ma-
jori Præsente Rectore Magnifico, præsentibus Reveren-
dis Admodum, Amplissimis, Experientissimis, Excel-
lentissimis Dominis Professoribus; Verbi divini Mini-
stris; Philosophiæ & artium Magistris; ut & Nobilissimis
ac Præstantissimis Dominis Studiosis, publicè memori-
terq; recitata & ad summi nostri Dei nominis
sui celebritatem publicæ luci statim com-
municata.

à

JOHANNÉ HUNTEMANNO,
HANNOVERANO, SS. Th. & Phil.
Studiofo.

ROSTOCHI

Typis Johannis Richelii, Sen. Typogr.
ANNO clō Idc LII

Faint, illegible text at the top of the left page, possibly bleed-through from the reverse side.

Faint, illegible text in the middle of the left page, possibly bleed-through from the reverse side.

ALLOQUIUM.

MAGNIFICENTIAE DOMINE RECTOR

Admodum Reverendi, Excellentissimi, Amplissimi, Experientissimi, Clarissimi DNN. Professores omnium facultatum Doctores, Verbi Dei Ministri, Philosophiae & artium Magistri; ut & Nobilissimi ac Praestantissimi omnium scientiarum & artium DNN. Studiosi.

Summa profecto ac immensa DEI Ter optimi maximi beneficia, partim ad devotam ac religiosam recordationem, partim ad grati animi documenta, quemvis mortalium jure merito obstringunt. Si enim (ut sensum si non verba primarii Romanorum oratoris retineam. Ingrati ille Cuculli nomen remq; meretur, qui se ab homine quodam beneficia accepisse diffitetur vel dissimulat. Si rursus ingratorum bipedum auget coctum, qui nullum alicujus beneficiis molitur, redostimentum. Si deniq; omnem prorsus humanitatem solam & unicam gratitudinis capacem, exuisse, ille censendus. Qui obstipata ac sempiterna, aliorum beneficentias mancipavit, oblivioni. Quam impia quae so ingratitude ille mortalis insimulandus erit, qui se à supremo omnium rerum conditore maximis affectum esse beneficiis non profiteatur. Quam nefariorum ac sceleratorum hominum ille ascribi debet albo, qui ne quidem devota divina beneficia prosequitur, memoria, quae æviternis temporibus digne redosti-

Cic.

Gen. 32.

re non potest. Præcipue cum tot ac tanta sint ut nullus unquam mortalium, etiamsi angelica instructus sit Eloquentia, ea ne quidem enarrare, nedum dignis laudum Encomiis deprædicare valeat. Quæ devotissime quoque Patriarcha Jacob agnoscens, & piissimos mentis aculos, tum in virium suarum imbecillitatem, tum in divinorum beneficiorum ineffabilem multitudinē conjiciens, obstupefactus, exclamavit! Minores, sumus cunctis miserationibus tuis Domine. Ad quas ut etiam cum omnibus cœlestibus Spiritibus, ex omnium seculorum memoria à bonorum autore Deo in hominem profectas, enumerando ac deprædicando, non exigui alicujus hominis voce, contentione, latere, sed Cherubinarum, Seraphinarum, ac Angelorum lingvis, ardore, flamma opus fuisset. Quocirca venerabor eosdem religiosè silentio, & ut olim solertissimus Pictor, velo umbravit, quod penicillo exprimi posse desperabat. Sic ego, ineffabilia ac infinita Dei beneficia, omnivoce, omni laude, subilmiora, devota taciturnitate honorabo. Et unicum saltim istud Dei optimi maximi beneficium, quod piissimâ recordatione, submissoque cultu, præterito Michaëlis Festo, Sacro Sancta Ecclesia prosequatur, in medium producam. Producam, inquam, in medium, summum supremi Dei beneficium, quo nos deploranda sorte, ob scelus in ipsis etiam parentibus patratum, homines affecit. Dum nobis humi repentibus vermiculis, Sanctorum Angelorum tutelam & præsidium tribuit. Et simul maxima & plurima beneficia, quæ è tam fideli ac diligenti Beatissimorum Spirituum, custodia, in univèrsum genus humanum, ex immensa solius Dei Clementia, ac incomprehensibili providentia redundant, non tam ingeniosè aut eloquentè tam piè ac modestè, recensere conabor, verum cum vovère non possim, ut mihi digna, tanto beneficio obtingat oratio, tale enim votum, excedit ipsam mortalium sortem, nedum meam mediocritatem. Ideo jam à vobis omnium ordi-

num

num Auditores Honoratissimi, ardentissimis efflagito precibus, ut sermoni meo indiferto labenti, sub onere admirationis, facilem veniam pro vestra benignitate præbeat, bonumque ad minimum in rebus arduis conatum, non improbetis.

Homines hoc sine à Deo omnium rerum creatore conditos, & in has terras oblegatos esse ut Dei & operum divinorum spectatores, immensorumque ejus beneficiorum celebratores essent, neminem fore arbitror, qui ausit ire inficias. Ideo enim nobis, non eandem etiam quæ cæteris animantibus corporis figuram supremus omnium rerum conditor concessit, sed cum cætera pecora prono cupore ad pastum abjecisset, nobis vultus erectos tribuit, ut nempe non tantum pulcherrimam hanc mundi machinam suspicere, sed etiam ex ejus admiranda fabrica verum Deum investigare, investigati nomen & facta innumeraque beneficia in genus humanum collata, non solum privatim considerare, sed etiam publicè celebrare assuesceremus. Quod jam ipsum autorum concernit à quo ^{Aut. Deu.} eccu fonte uberrimo quodam, amplissima bonorum flumina, toto terrarum orbe spersa atque diffusa, emanant. Hic nullus erit alius, nisi Deus benedictus in secula, quo nil perfectius nil præstantius nil jucundius uspiam reperiri potest. ^{Scaliger} Qui ipse enim omnia & super omnia & præter omnia est. Qui ut exclamat Philosophus ipse est *δυναμιοχουετατ* καὶ *ἀληθὲς ἐννοεῖται* τῶν δὲ ἀδύνατων ἀρετῆ δὲ καλῆς h. e. potentia validissimus, decore formosissimus, vita immortalis, virtute præstantissimus. Hic ille est ^{Aristot.} Deus, cujus infinitam essentiam aquila licet humanæ sapientie Aristot. videlicet e. 6. de mundo, non penetravit. ^{do cap. 6.} Hic ille est, cujus divinitatem Evagrius, cum de ipsa alios ^{Soc. lib. 6.} tam prolixo ac temerario discursu, disputantes audivisset, ^{Hist. c. 26.} nequaquam esse definiendam & rectissimè. Cum enim

A 3

omnes

*Cic. de Na-
tura
Deorum
Brufon. lib
2. cap. 6.*

omnes alia propositiones aut genus aut prædicatum aut speciem aut differentiam aut proprium aut accidens aut ex his compositam orationem habeant, nil horum profus reperiri potest, in divinitate ineffabili, non tam exiguis ac jejunis humanis dissertationibus, quam devota & modesta taciturnitate adoranda. Hic ille est Deus qui Simonidi ad instantiam Hieronis Tyranni, de Dei essentia deliberanti, tantò videbatur obscurior, quantò diutius ab ipso considerabatur. Hic deniq; est ille Deus, non solum dignitate majestate incomprehensibili, sed etiam liberalitate & beneficentia clarens, quæ tanta est ut ei similem invenire nequeas, licet omnia antiquitatis monumenta colligas & evolvas. Licet enim vel Titi Vespasiani vel Alexandri severi vel Dionisii vel Alexandri magni aliorumq; plurimorum Imperatorum beneficentiam, perpendas Trutines tecumq; examines. Ea nihilominus, cum immensis divinæ majestatis beneficiis collata, nihil erit, quam putidissima & sordidissima tenacitas, quibusdam, & quidem paucis contestata. Cum Deus benignissimus, non paucis nobis, sed omnibus, nomine mortalium excepto, quotquot unquam vivimus, vivimus, & victuri. Non pauca, sed innumera contulit beneficia. In nos omnes, qui servi in fideles & prodigi fuimus, qui bona in creatione divinitus nobis concessa perdimus, qui nos immorigeros filios exhibuimus, qui iusta & voluntatem patris cœlestis sprevimus, qui suggestionibus Diaboli carnisq; nostræ pravis concupiscentiis obtemperavimus: nobisq; inde gravissimas pœnas attraximus. Qui in Adamo, ubi ille cecidit, cecidimus qui in eodem, ubi ille periit, periimus, qui in locum imaginis, imaginem Diaboli substituímus, qui sapientiam, justitiam, primævamq; integritatē, naturā facti filii iræ & immundi de immundo cōcepti semine penitē dilapidavimus. In nos omnes in quam totam suam munificentiam totamq; quasi profudit clementiam. Quid satis quidem luculenter in hoc eluces-

elucescit, quod hominem ad imaginem suam formaverit, eiq; omnia creata subjecerit, quod depravatum penitus & lapsum per filium suum unigenitum vindicem libertatis humanæ, ab æviterno interitu redemerit, quod eundem è Diaboli faucibus eripuerit, cœlestiq; illi ac sempiternæ hæreditati à quâ jam ob peccata seclusus fuerat redonavirit. Quod eidem Spiritum Sanctum unicum animarum solatium, unicas afflictæ mentis delicias impertierit. Quod deniq; plurima se inferiora in sui nominis gloriam, creata, visibilia ac invisibilia, imò & se ipsum totum munificentissimè homini communicaverit, illumq; ipsum innumeris beneficiis maclaverit, de quibus antequam digne verba facere inciperem, dies citius memet deficeret, & ante diem, (ut Poetæ verbis utar) clauso componeret vesper olimpo. Verum enim vero, non minus in hoc patebit luculentissimum divinæ liberatitatis documentum. Quod nempe tot purissimorum & ab omni labe corporeâ secretorum Spirituum myriades, non solum in nominis sui sacratissimi celebritatem, sed etiam in ministerium & officia hominum creavit. Qui non obstante angelicæ suæ naturæ eminentia; nobis & quibus nobis? ex embecillo corpore compactis, fragilibus, nudis, suapte naturâ inermibus, alienæ opis indigentibus, ministeria saluberrima ac fidelissima, exhibent ac hocce elapso anno exhibuerunt. De quibus non omnia (quod addivam) sed præcipua hac vice & quidem breviter attingam, industriosq; ac solertiores emulabor pictores, qui cum in exigua tabella, magnam aliquam rem depingere volunt, non omnia promiscue, sed præcipua penicillo exprimunt. Verba certè defunt immenso huic Dei beneficio, qui angelicos ministros, sacratissimos illos Spiritus suppeditavit, propter eos, qui hæreditatem capiunt salutatis, uti totius orbis terrarum orator disertissimus, Epist. Heb. cap. 3. egregiè differit. Mera gratia est, quod maximus mundi opifex nobis an-

Heb. 3.

bis angelicos Spiritus velut nostræ vitæ custodes adjunxit, &
Pf. 91. quod (ut cum Psalmista loquor) Angelis suis mandavit de no-
 bis ut custodiant nos in omnibus viis suis, ut nos in manibus
 portent propriis, ne forte vel minimo pedis digito ad lapi-
 dem impingamus. *Bernhard. Serm. 80.* O quantam nobis ut cum Divo Bern-
 hardo, devotè angelorum mandato Dei custodiam Serm. 8.
 perpendente, exclamem, quantam, inquam, nobis Divinam
 hocce munus debet inferre reverentiam, afferre devotio-
 nem, conferre fiduciam, pro præsentia reverentiam, pro be-
 nevolentia devotioem, pro Custodia fiduciam! O quam
Hieronim. sup. Mat. 8. magna, ut cum Hieronimo dicam, dignitas animarum fide-
 lium, ut unaquæque habeat ab ortu nativitatis in custodia
 sui angelum deputatum. Quemadmodum quidam Poeta
 Christianus cecinit, grandis honos animæ est, quod quævis
 una ministrum custodemque sui, de cælo, nata sit unum. Et quæ
 jam quæso reformidabit homo pericula, si divina providen-
 tia, corum Spirituum stipetur cœtu quorum vel ipsum vocabu-
 lum non tam naturæ quam officii esse eleganter in Homoliis
Gregorius in Homol. Gregorius affirmavit: dicens Sanctos illos angelos, cœlestes
 patriæ Spiritus, semper esse Spiritus, sed semper angelos vo-
 cari nequaquam posse. Angeli enim vocantur dum mino-
Origenat. ra annuntiant, Archangeli dum suprema manifestant, &
 tum à Græco ἀρχαῖ, quod Principem, tum ab ἀγγέλλω quod
 nuntio significat, principes, ac primarii nuntii appellantur.
 Et hinc etiam aliqui specialia ut Michael, Raphael, Gabriel
 nomina sortiantur, illis nihilominus nil aliud quam digesta
 munera sibi cœlitus demandata, quam singulares sibi à Deo
 destinata actiones designantur. Omnes vero & singuli
Isidorus de summo Bono. Bernhard. Serm. 12. in Pf. 91. sunt ministri Dei & ex divino mandato ministri nostri, sunt
 corporum nostrorum tutores, sunt ut Isidorus pulcher-
 rimè recenset, sunt inquam, Boni angeli ad ministerium
 humanæ salutis deputati, ut cuncta administrant & regant
 omnia jussu Dei, qui non est contentus fragilitate murorum,
 sed ipsis hominum custodibus, angelicam custodiam sup-
 ponit

ponit, sunt excubitores vigilantissimi, sunt viribus divinis
 præditi, ut ne minino, etiam in minutissimis, nemo ho-
 stium nostrorum, quibus undiquaque & undique simus cir-
 cumdati, resistere possit. Sunt denique innumeri & innu-
 merabiles Spiritus, ut non tantum supremam illam do-
 mum, supremam illam civitatem, nec manibus factam, sed
 solo verbo Dei fabricatam, repleant, sed etiam humanum
 supergrediantur intellectum, qui sua tenuitate innumeram
 eorum multitudinem comprehendere non valet. Qui si
 lateri nostro ab ineffabili Dei benignitate non fuissent de-
 mandati & ipsi non tam strenuè ac fortiter salutem atque
 incolumitatem nostram propugnarent, & Deus benedictus
 nostram carnem non refrenaret. Quomodo per Deum im-
mortalem, tam potentibus, tam virulentis hostibus, resiste-
re possemus. Equibus jam primum locum obtineat, hostis
 ille quem intra nos fovemus, caro videlicet, è veteris pec-
 catoque originali, depravati Adami sanguine compacta, quæ
 suis delitiis, Cupiditatibus, adversus Spiritum continuo di-
 micat, quæ cum eo, quovis momento obstinatè collucta-
 tur, quæ capitales cum eodem dissensiones exercet. Dum
 nimirum caro, fatente Bernhardo, est misera, cæca, stulta,
 non quærens consolationes, sed desolationes: Spiritus
 verò savis & promptus & ad quævis Spiritualia ob-
 seqvia propensissimus. Dum quoque juxta venantii Ho-
 norii opinionem. Caro de terra profecta, terrena curat
 Spiritus de cælo originem trahens in sola cœlestia sedulo
 incumbit. Et quis se tam contagioso hosti opponere pos-
 set, nisi summi nostri Dei excubiis, sensum humanæ infir-
 mitatis excedentibus, muniretur. Secundum jam locum ha-
 beat mundus, totus in maligno positus & vel magnis affli-
 ctionibus piorum mentes premens vel fucatorum Blan-
 dimentorum illecebris Seducens. Mundus, inquam, qui
 ut Augustinus inquit, infidelibus plenus est sicut area
 paleis & frumentis & sicut arbor foliis & pomis. *Hic Tract. 95.*
 ille

*Primus
 hostis
 Bernb.
 Venantius
 Honorius
 clementia-
 nus in ex-
 positione
 orationis
 Dominice*

*Secundus
 hostis.
 Augustin.
 Johann.*

Bernhardus in sermone. ille hostis est, in quo iudicio Bernardi de mundo, in quo inquam, malitiæ plurimum, in quo sapientiæ modicum, in quo omnia sunt viscosa, omnia lubrica, omnia operta tenebris & obsessa laqueis, ubi periclitantur animæ & affliguntur corpora, ubi omnia vanitas, & afflictio Spiritus. In quo illi, qui sua corda mundo devoverunt, qui suas spes in ipso fixerunt; illi inquam infelices ejus amasii, miserrimè seducuntur & tandem in funestum exitum præcipitantur.

Bernhardus libro Meditatio 200. Quem devote perpendens prædictus Bernardus, quærit & exclamat! Die mihi ubi sunt amatores mundi, qui ante pauca tempora nobiscum fuerunt? nil ex iis remansit, nisi cineres & vermes. Attende diligenter quid sunt & fuerunt, sicut tu comederunt & biberunt, riserunt, duxerunt in bonis dies suos & in puncto ad inferna descenderunt. Hic caro eorum vermibus, illic anima eorum ignibus deputatur, donec rursus in felici collegio colligati sempiternis ignibus involvantur, qui socii fuerunt in vitiis, socii erunt in pœnis, una namque pœna illos implicat, quos unus amor in crimine ligat. Videtis? perversum iniquissimi hujus hostis, mundi videlicet ingenium, videtis? quibus miseros mortales involvat cladibus & quam deplorandam suis clientibus mercedem eribuat, adversus quem omnipotens æternusque Deus, ANGELICOS & sacratissimos hosce ministros ad nos amandavit, ut nempe omnes fraudes, quas nobis struit declinemus, & ejusque malitiam ac indignationem superemus.

1. Pet. 5. Ps. 5. Gen. Jam in apricum producendus est hostis omnium teterrimus; perniciosissimus, impudentissimus, nempe Diabolus dominator illic aeris, qui quotidie ut leo rugiens nos circumit, quærens, quem devoret, & à quo quicquid mali in mundo reperitur, originem trahit, illumque solum autorem agnoscit. Et quis teterrimum dubitat? qui Homicida à principio fuit conditi hominis, qui transformans se in angelum lucis,

lucis dolose & callidè primam matrem nostram, quam naturâ sexuque infirmiore agnoverat, aggressus, eandem defraudavit. Non immerito cum Gregorio, jumentum, *Gregorius* Draco, Avis nuncupandus; qui tribus nefandis flagitiis; *lib. 33. Monachorum.* luxuria videlicet ut jumentum, nocendi malitia ut Draco superbia ut avis non solum tentare sed etiam expugnare conatur. Quis autem Diabolum, quicumque sani incipitis est perniciosissimum esse ambigit? qui acutis ignitarum tentationum spinis, fragrantissimum fidei lilium compungere & radicitus extirpare annititur. Et meherculè sat luculentum exitialis ac malitiosissimæ naturæ suæ in primis parentibus nostris, in Paradyso constitutis, edidit documentum, quos radicitus perdiderat, ut perdit æternum perire cogentur, nisi Jesus Christus summo è cœlestis Patris throno missus, ex nostra miseria ad nos liberandos descendisset. O stupendam & pestiferam Diaboli malignitatem! Quam accuratius Augustinus examinans, inquit, quid pravius? quid malignius? quidvè adversario nostro nequius? qui possuit in cœlo bellum, in paradiso fraudem, *Augustinus in sermon. communi.* odium inter primos fratres & in omni nostro opere Zizania feminavit. Nam in omni commestione posuit gulam, *serm. 4.* in generatione luxuriam, in exercitatione ignaviam, in conversatione invidiam, in gubernatione avaritiam, in correctione iram, in præsulatu seu dominatione superbiam. In corde posuit cogitationes malas, in ore posuit locutiones falsas, in membris operationes iniquas, in dormiendo ad somnia turpia, in vigilando ad prava opera movet, lætos ad dissolutionem, tristes ad desperationem movere contendit. Quis denique huncce Cacodæmonem impudentissimum esse ibi inficias? qui nulli hominum parcat, qui ipsissimum servatorem, versipelli tentatione adoriri non erubuit. *Matt.* Dicens hæc omnia tibi tradam si me adoraveris, cum ne culmus quidem ipsi in toto terrarum orbe proprius fuisset. O impudentissimum nequam! nec loco à devotis ac religiosis

ligiosis mentibus donandum, sed juxta Christi nostri servatoris & salvatoris exemplum, ardentissimis precationū suspiriis ab omnibus Christi cultoribus repellendum. Qvi si in quem, certe in eum, quem insignibus animi dotibus, magnisq; virtutibus conspicuum animatvertit, suam exercet crudelitatem. Quemadmodum enim latro, illis saltim insidiatur, quibus opes affatim suppetunt, sic Diabolus eos, qui maximis & raris virtutibus velut preciosis animi thesauris abundant, insectatur, illorumq; interitu ac pernicie summopere delectatur. Quem, ut & alios prædictos horrendosq; hostes, quis à semet abigere? quis de illis triumphum reportare posset? si sanctissimorum Spirituum tutelâ præfidioq; distitueretur: Et ab eorum ope & opera suppetias adversus hosce hostes non assequeretur. O itaq; summè necessariam angelorum assistentiam! O maxime salutarem eorundem custodiam! virtutibus nostris, è quibus miram angelicæ mentes capiunt voluptatem, diligenter conservandam.

Quorum cura, quam pro nobis hominibus in terris agunt, ut eò magis conspicua reddatur & elucescat, quæso respiciamus & aliquanto exactius tres Hierarchias consideremus, & certe haud levem sed maximam Angelorum curam ac diligentiam deprehendemus. Nam quod statum imprimis ECCLESIASTICUM concernit, conservât sacratissimi ministri summum illum Theaurum, qui est verbum Dei, superius universo mundo, antiquius omnibus creaturis, per quod omnia è nihilo creata fuerunt. O quanta per Deum verbi hujus necessitas! Quod ut Dio Chrysostomus ait: Est ostium nos ad Deum ducens & ejus cognitionem nobis aperiens, est ostium firmisimū hæreticos arcens & in toto constituens, neq; nos modo velimus aberrare permittens: Quod ostium nisi infringamus, nunquam nos inimici nostri poterunt expugnare. Per hoc enim ostium & Pastores & omnes alii ingredientur in ovile. Qvis itaq; non desideraret thesau-

Status Ecclesiasticus.

thesaurum hunc omnis scientiæ & sapientiæ? quis non optaret sapientiæ floribus pasci & vivifontis haustibus irrigari? Quanta vero ejusdem verbi utilitas. Hanc nobis ab oculos ponit sacra scriptura clamans. sicut pluvia irrigat terram ut fructum proferat, sic doctrina hominem, ut justitiam operetur. Sicut stellas in cælo non exstingvit nox; sic mentes fidelium in hærentes firmamento verbi Dei non vincit iniquitas. Ex hoc verbo tanquam ex scaturigine fluit & hauritur Salutaris de Dei essentia & volūate cognitio; Sine qua omnis scientia ignorantia, omnis vita vanitas, omnis actio Peccatum, omnis conatus error, sine qua nullum datur in religione directorium, nullum in fide suscitabilem nullum in spe & charitate alimentum, nullum in cruce solatium, nullum in vita gaudium, nullum in morte refrigerium. Hac salutari cognitione qui carent, summo bono Ente omnium Entium optimo Deo carent. In quo tanquam in cardine salus nostrarum animarum vertitur, uti ipsa veritas Christus apud Johannem contestatur. Quod itaque rem tam preciosam, rem in æstimabilem verbum nempe Divinum Spiritus Angelici tam operose tuentur, quod immenso suo valere omnia mundi Gazophylatia superat. Qvis id nisi abominandæ impietatis homo, maximo Dei beneficio non imputabit? Qvis deniq; Angelorum tutelam grato ac devoto non prosequatur pectore, adeò in statu Ecclesiastico conducibilem. In quo optimi hi ac fidelissimi Spiritus, conservant insuper & custodiunt, pios ac fideles Ecclesiæ Doctores, qui populo mandatum & voluntatem Dei ex verbo suo revelant, iisque viam æternæ salutis demonstrant, contra verò mendacia Diaboli, qui mendax est & pater mendacii & organorum ejus reprimunt, ne autorem verbi contumalia afficiant, verbum sempiternæ in columnaratis obscurent & cœlesti illa veraq; patria ad quam piorum vota collimant abducant.

- Si statum spectemus POLITICUM; itidem hi sacra-

Status Politicus.

tissimi Spiritus conservant & custodiunt pios gubernatores, Reges ac Principes; ad hærent semper lateri eorum, illorum dicta, facta, consilia ad bonum dirigunt, illos in periculis infinitis, quibus hi sunt expositi, potenter defendunt; sunt profecto veluti milites præfidiarii, qui rationem publicæ salutis habentes cavent, ne quid detrimenti Respublica patiatur. E quibus unus nempe angelus Domini, cum Rex Ezechias in justè pateretur, in castris assyriorum in una nocte centum octoginta quinque millia mortalium mactavit. E quibus alter, apud Danielum, contra Regem Persici regni pugnasse & adjutum Michaelis ex principibus præstantissimis uno, victoriam de Rege Persarum obtinuisse, confitetur: ne dicam de aliis Regibus, Principibus, pro quibus hi sacratissimi Spiritus, contra tyrannorum potentiam fortissimas conserverunt manus, pro quibus acriter atque alacriter decertarunt, uti passim tam sacræ quam Prophanæ historiæ contestantur.

Status Oeconomicus.

Si ad extremum statum OECONOMICUM mentes nostras converramus, & in hoc non minorè cetè ab angelis sagacitatem adhiberi deprehendemus, hi etenim castra metantur circa timentes Dominum; Hi parvulos curant; Hi adultos in viis suis h. e. in vocatione sua custodiunt; Hi ex hac caduca decedentibus vita præsto sunt, illisque strenuas contra insultus Diabolicos præbent suppetias. Exclamabo liberè cum Divo Bernhardo serm. 10. in Ps. 91. in quiente: adsunt Angeli & adsunt tibi, non modo tecum sed etiam pro te, adsunt ut protegant, adsunt etiam ut profint! Et qui quæso Lothum cum Deus civitates Sodomam & Gomorram igne & sulphure subverteret, ex flammis ultricibus salvum eduxerunt? Spiritus Angelici. Qui viros tres à Rege Nebukadnezare vinctos & in medium ignis projectos Servarunt, ita ut ne capillus capitis eorundem, inflammatus fuerit, nec odorem ignis ullum spiravissent? Spiritus Angelici. Quinam ora Leonum obdurarunt, ne quid Danieli in foveam

Bernhardus sermon. 10. in Ps. 91.

veam eorum conjecto, nocere potuerit? Spiritus Angelici. Qui petrum catenis vinctum cinctumque militibus solverunt & ex carcere salvum eluxerunt? Spiritus Angelici. Qui sunt qui tot scelera tot dedecora à nobis avertunt? Spiritus Angelici. Qui sunt, qui è bellis truculentissimis Respublicas vindicant? Spiritus Angelici. Qui sunt, qui regna, urbes, oppida, pagos, homines ab omnibus calamitatibus periculis, infortuniis, mandato Dei præservant? Spiritus Angelici. O in gentem amorem, quo nos prosequuntur beatissimæ mentes! Et O summam dilectionem charitatis divinæ! quæ ut mellifluus ille Bernhardus scribit super Ps. 91. (Angelis suis mandavit de te) quis? quibus? de quibus? & quid mandavit? Deus mandavit & angelis suis mandavit, Deus de nobis mandavit, Deus ut custodiant nos in omnibus viis nostris mandavit.

Bernhardus serm. per Ps. 91.

Hunc nos jam pro tanto beneficio- ante sermonis huius Epilogum submississimè veneremur. Huic, pro sanctorum Angelorum custodia, hoc elapso anno nobis præstita, gratias, quantas concipere possumus, agamus & ardentibus porro votis, verisque gemitibus, supplices obsecremus, ne nobis ob nostram ingratitude aut impietatem, Angelicorum horum ministrorum tutelam proficuum, tutelam fravem & jucundam adimat. Et ne ad tantum redigamur infortunium, ne à tam dulci ac conducibili Angelorum consortio divortium faciamus, vivamus in penitentia, quia gaudium est in cælo & coram Angelis, vel unico peccatore resipiscente. Agamus vitam, virtutibus quibus summo opere angeli delectantur, conspicuam. Caveamus omnia scandala in vero timore Dei, nihilque magis quam peccata & flagitia detestemur, à quibus, maximo opere abhorrent hi Spiritus cælestes, deputati in hac misera vita ministerium, ut eosdem, in illa æviternè nulloque felicitatis modo circumscripta vita, indivulsos in omnem æternitatem socios habeamus.

habeamus & incomprehensam illam majestatem Divinam,
simul cum lucidissimo eorundem choro celebremus ca-
nentes illud *τὸ αἶγιον* Sanctus, Sanctus, Sanctus, Dominus
Deus Zebaoth.

**GRATIARUM ACTIO PHILIPPI
MELANCHTHONIS, pro svavi custodia ANGE-
LORUM quotidie ad summum nostrum Deum
corum Autorem fundenda.**

Dicimus grates tibi summè rerum
Conditor, Gnato tua quod ministros
Flammeos finxit manus, Angelorum
Agmina pura,

Qui tua lucis radiis vibrantes,
Te vident, lævis oculis, tuasque
Hauriunt voces, sapientiaque
Fonte fruuntur,

Hos nec ignavum finis esse vulgus,
Nec per ingentes volitare frustra
Ætheris Tractus, temere nec inter

Ludero ventos
Sed jubes Christo comites adesse,
Et pios cœtus hominum tueri:
Qui tuas leges venerantur, atq;
Discere curant.

Impiis ardens odii & ira
Nam tuis castris Draco semper infert
Bella, qui primus scelus atq; mortem
Intulit orbi.

Hic

Hic domos, urbes, tua templa, gentes
Et tua legis monumenta tota
Et bonos mores abolere tentat

Funditus omnes.

Interim sed nos regit Angelorum,
Quæ ducem Christum sequitur, Cæterva
Atq; grassantis reprimat cruentæ

Arma Draconis.

Angeli Lothon Sodoma tuentur
Inter infestos Elisæus hostes
Angelis cinctus nihil extimescit,

Bellica signa.

Tutus est inter medios leones
Angelis sepeus Daniel Propheta:
Sic regit Semper Deus his ministris

Omnia nostra.

Hoc tuum munus celebramus una,
Et tibi noster chorus Angelique
Gratias dicunt simul accipientes

Conditor alme.

Et tuo templo vigiles, ut addas
Angelos semper, populoq; gnati
Qui tui verbum colit obsecramus

Pectore toto.

ἰβ
Aliud *εὐχαριστῶν* pro fidelissima Angelorum Custodia quoti-
die à piis mentibus intonandum, ab AUTORE in hanc
materiam compositum.

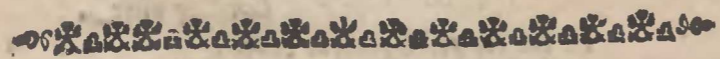
VArniacæ Musæ paulo majora sonate
Ter sancto Jovæ quod finxerit agmina pura
Non frustra ut volitent summi per culmina Cœli
Sed foveant sanctum per tot mala secula verbum.

C

Et

Et celebrent summum cœli terraq; Monarcham,
Atq; piis simul ut præstent sua munia Tanto!
En chorus hic castus præstat qveat ut mala semper
Et technas satanæ procul hinc proscribere cunctas.
Qvi quærit tectè rapido ut nos devoret ore.
Qvi struit insidias nobis in retia pansa
Qvo trahat & tractos, tenebris submergat opacis
Orci: qvi spargit tristissima semina sævæ
Ira, quæ tangunt & angunt corda piorum.
Nevè igitur nobis hostis noceat malus hicce,
Angelica turmæ circumstant undiq; nostra.
Nosq; tegunt, ne astute animam cum corpore lædat.
Propterea grates canimus tibi summe Jehova.
Tu rege, defensa porro nos & bona nostra.
Et chorus Angelicus nostris à partibus adstet.
Ne mala nos lædant dira Contagia pestis
Ne male svada fames corrumpat corpora neq;
Mavors disturbet divi præconia verbi
Sic dabimus merito, meritas pro munere grates
Teq; Deum nostrum, celebrabimus ore animoq;

OMNIA AD SOLIUS DEI GLORIAM.

Ad Eximium & Doctissimum Dn.

JOHANNEM HUNTEMANNUM,
Philos. candid. & SS. Theol. Studiorum in-
dustrium, perorantem.

De
ANGELIS.

ADAMUM terræ acies potuere Cherubim:
Dum Paradisiacis exulat ille Rosis.
Et te non terrent laminæ, flammæq; Seraphim:
quin potius flammæ, castra Dei, loqueris?

Ange.

Angelicas turmas, virtutes, crede, loquendo,
JANE, brevi terris, Angelus ipseus eris.

Honori & amori L. M. Q.
Augustus Varenius, SS. Theol. D.
P. P. & Univ. Rostoch. Rector.

Ad Pereximum Dn. Huntman-
num, cum de Angelis peroraret, raptim ex Holla-
viâ missa.

Differit, atqve theses Doctè defendit amicus
HUNTMANNUS solers Pieridum soboles.
Quicquid Aristoteles statuit, proponere promptè
Assolet hic noster, cætera spernit ovans.
Nunc Oratoris munus benè sustinet, atqve
De Sanctis geniis verba polita refert.
Hinc te circumstat geniorum sancta caterva
Dirigit & gressus, ne tibi quis noceat.
Maeste istoc studio, tandem patriamqve revise
Præstans Orator, Philosophusqve bonus.

Christiano Woldenbergio,
Phil. & J. U. D. & Prof.

Gnaviter ut Sophicos urges, Huntmanne, labores;
Sic quoq; Theologiæ non sine laude vacas.
Dum nobis tradis de cali gente beatâ
Sermonem suavem; hinc charus eris Patria.
Perge, velut pergis, Tibi sic Phœbeia laurus
Pascitur, ipse tuum cinget Apollo caput.

gratulab. deproperabat
M. Jonas Emmenius, Lubec.

Ad

Ad Eruditissimum
DN. JOHANNEM HUNTEMANNUM,
commensalem honoratissimum publicè
de ANGELIS
perorantem.

Alle expectendus est Viro solers labos,
Aut deferendum laudis & fame bonum.
Tentanda quippe est, qua Te humo tollas, via, &
Victor Virtum per ora per vagarier
Posis. Bonam gratamur HUNTMANNO, modò,
Mentem conatusq; optimos, dum differit
Cœlestem, turmarum Ordines, Vires, Decus
Custodiam; magis Dei clementiam,
Cui scivit omnis Spiritus; quem Principem
Regemq; maximum Cherubim supplici,
Facie colunt, Venerantur, atq; adorant; cui
Et supplices Seraphim sunt, Non desine
Re altius per Gloriam potentia
HUNTMANNE, veram sic Tibi famam paras,
Ipsusq; Nominis boni non Angelus
Eris Malus. Laudem LABORI spondeo.

M. Gregorius Michaël.

Laurus erit, doctum quo cinget tempora Apollo,
Et Tua quo cinget tempora Laurus erit;
Sic Tuam virtus meruit, notissima Varro
Perge! Deus studium prosperitate beet.

Doctiss. Dn. Commensali, de Angelis
peroranti deprop.

Johann. Kellerhaus, Lipp. Westph.

FINIS.

77111
SCRIPTUM PUBLICUM
PROPOSITUM IN ILLUSTRIS
BETHANEO,

Cum Instit. Imperialium Justin.
Recensionem indiceret

PETRUS POLENIUS
U. J. D. & P. P.

mens. Januar. 618.

Pro captu Discipulis habent sua Fata labores.

BETHANIE, AD ODERAM

TTPIS JOHANNIS DÖRFFER.